

Advisering mogelijkheden beleid horecageluid Den Haag

Advisering mogelijkheden beleid horecageluid Den Haag

opdrachtgever Gemeente Den Haag
rapportnummer L 824-1-RA-002
datum 12 mei 2017
referentie FS/MG/JMa/L 824-1-RA-002
verantwoordelijke ir. F.A.G.M. Schermer
opsteller ir. M.E. Gramsma
 +31 79 3470364
 m.gramsma@peutz.nl

peutz bv, postbus 696, 2700 ar zoetermeer, +31 79 347 03 47, zoetermeer@peutz.nl, www.peutz.nl
kvk 12028033, opdrachten volgens DNR 2011, lid NLingenieurs, btw NL.004933837B01, ISO-9001:2008

mook – zoetermeer – groningen – düsseldorf – dortmund – berlijn – leuven – parijs – lyon

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Wet- en regelgeving	5
3	Mogelijkheden voor verruiming	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Artikel 2.19 en 2.19a	8
3.3	Artikel 2.20	9
3.4	Artikel 2.21	10
4	Voorbeelden horecabeleid andere steden	11
4.1	Inleiding	11
4.2	Voorbeelden horecabeleid	11
5	Overige aspecten	17
5.1	Geluidmonitoring	17
5.2	Mogelijke vervolgaanpak gemeente Den Haag	18
6	Literatuurlijst	21

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Den Haag is een eerste inventariserend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor verruiming van geluidgrenswaarden in het beleid ten aanzien van horecageluid.

In de huidige situatie wordt de geluidbelasting ten gevolge van de horeca-inrichtingen getoetst aan de geluidgrenswaarden zoals deze zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. De praktijk leert dat deze grenswaarden in gebieden met (een concentratie van) horeca-inrichtingen beperkend kunnen zijn voor de exploitatie van deze inrichtingen.

In het voorliggende rapport wordt een inventarisatie gegeven van de mogelijkheden die er zijn om binnen het wettelijk kader een grotere exploitatievrijheid voor de horecabedrijven ten aanzien van geluid te faciliteren. Door de gemeente is reeds een aantal specifieke gebieden aangegeven, waarop het onderzoek van toepassing zal kunnen zijn: Grote Markt, Plein, Buitenhof, Spui en (Boulevard van) Scheveningen.

In hoofdstuk 2 van het rapport wordt ingegaan op de Wet- en regelgeving, waarbij de basis wordt gevormd door het Activiteitenbesluit. Hierbij komen aan de orde respectievelijk de (hoogte van) de grenswaarden, de wijze van toetsen (toepassing van de toeslag voor muziekgeluid, de beoordeling van menselijk stemgeluid, etc.). Hoofdstuk 3 geeft de mogelijkheden aan voor verruiming die het Activiteitenbesluit biedt. Bij dit laatste aspect speelt ook de hinderbeleving een belangrijke rol. In hoofdstuk 4 wordt een aantal voorbeelden gegeven van de invulling van de mogelijkheden voor lokaal geluidbeleid in andere steden.

In hoofdstuk 5 wordt kort ingegaan op de continue monitoring van geluid in en rond horeca-inrichtingen en worden de mogelijkheden voor een vervolgaanpak geschetst. Hierbij is tevens het voorstel van de branchevereniging Koninklijke Horeca Nederland betrokken.

2 Wet- en regelgeving

Algemeen

Horeca-inrichtingen, zoals aanwezig in binnenstedelijke omgevingen, gelden vrijwel altijd als 'type B' inrichtingen volgens het Activiteitenbesluit, dat wil zeggen dat er geen omgevingsvergunning milieu nodig is. Bij oprichting of wijziging dient een melding te worden gedaan aan het bevoegd gezag. Voor type B inrichtingen gelden standaard grenswaarden. De belangrijkste voorwaarden zijn opgenomen in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit, zie onder:

Afdeling 2.8. Geluidhinder

Artikel 2.17

1. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{A,LT}$) en het maximaal geluidsniveau ($L_{A,max}$), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, geldt dat:
 - a. de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07.00–19.00 uur	19.00–23.00 uur	23.00–07.00 uur
$L_{A,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{A,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
$L_{A,max}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
$L_{A,max}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- b. de in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximale geluidsniveaus ($L_{A,max}$) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;
- c. de in tabel 2.17a aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
- d. de in tabel 2.17a aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;
- e. de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten; en
- f. de in tabel 2.17a aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

De overige horeca relevante geluidvoorschriften uit het Activiteitenbesluit zijn opgenomen in bijlage 1.

Beoordelingsgrootheden

Uit tabel 2.17a volgt dat bij de normering van het geluid onderscheid wordt gemaakt in respectievelijk het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{A,LT}$ en het maximale geluidniveau $L_{A,max}$. Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau betreft het over de beoordelingsperiode gemiddelde geluidniveau, waarbij voor horeca-inrichtingen met name de avondperiode (19.00 – 23.00 uur) en de nachtperiode (23.00 – 07.00 uur) relevant zijn.

In principe geldt dat al het industriegeluid dat veroorzaakt wordt door de inrichting dient te worden beschouwd bij toetsing aan de grenswaarden. Bij metingen en berekeningen dienen dus (naast het muziekgeluid) tevens het geluid ten gevolge van bijvoorbeeld koel- en ventilatievoorzieningen te worden meegenomen.

Het maximale geluidniveau (L_{Amax}) heeft betrekking op verhogingen van het geluidniveau die kunnen optreden ten gevolge van bijvoorbeeld het openen van toegangsdeuren, het dichtslaan van portieren van auto's, etc.

Toeslag voor muziekgeluid

Het Activiteitenbesluit verwijst voor de bepaling van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) naar de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999 (HMRI). Volgens de HMRI wordt, indien het geluid ten gevolge van een horeca-inrichting op beoordelingspunten ter hoogte van woningen herkenbaar is als muziekgeluid, een toeslag gehanteerd van 10 dB(A). Deze toeslag wordt gehanteerd bij de bepaling van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, alvorens het geluidniveau wordt getoetst aan de grenswaarden uit tabel 2.17a.

Bedrijfsduurcorrectie

Afwijkend bij de beoordeling van geluidniveaus afkomstig van horeca-inrichtingen is het feit dat volgens artikel 2.18 lid 2 van het Activiteitenbesluit bij muziekgeluid geen bedrijfsduurcorrectie mag worden toegepast. De reden hiervoor wordt gevormd door de omstandigheid dat veel horeca-inrichtingen in bedrijf zijn gedurende de avondperiode (19.00 u tot 23.00 u) en het eerste deel van de nachtperiode (bijvoorbeeld van 23.00 u tot 01.00 u). Indien op het nachtelijk geluid een bedrijfsduurcorrectie zou worden toegepast, dan betekent dit dat er in de nachtperiode (dus na 23.00 uur) een hoger muziekgeluidniveau zou zijn toegestaan dan in de avondperiode (voor 23.00 uur). Dit is vrijwel altijd ongewenst.

Echter, volgens artikel 2.18 lid 9 van het Activiteitenbesluit is het mogelijk voor inrichtingen waarop tot 1 januari 2008 het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer van toepassing was, dat in de nachtperiode wel een bedrijfsduurcorrectie mag worden toegepast. Ook geldt dat bij deze inrichtingen reeds voor muziekgeluid een bedrijfsduurcorrectie werd toegepast. Het geluidsniveau mag daarbij niet hoger zijn dan de norm die voor de avondperiode geldt.

Uitzonderingen

Artikel 2.18 van het Activiteitenbesluit geeft uitzonderingen op de geluidsnormen van (onder andere) artikel 2.17, zie bijlage 1. Volgens artikel 2.18 wordt bij het bepalen van de geluidsniveaus onder meer het volgende buiten beschouwing gelaten:

- Het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, zoals een terras (art. 2.18 lid 1 onder a).
- Onversterkte muziek (art.2.18 lid 1 onder f).

Wat betreft onversterkte muziek kunnen wel eisen zijn gesteld bij gemeentelijke verordening. In het vijfde lid is de bevoegdheid opgenomen bij gemeentelijke verordening voor het voorkomen van geluidhinder regels te stellen over het ten gehore brengen van onversterkte muziek.

Komen en gaan van bezoekers

Volgens Artikel 2.18 lid 3 onder a van het Activiteitenbesluit wordt bij de bepaling van het maximale geluidniveau L_{Amax} (piekgeluiden) het geluid ten gevolge van het komen en gaan van bezoekers bij horeca-inrichtingen buiten beschouwing gehouden. Omdat artikel 2.17 alleen betrekking heeft op activiteiten op het terrein van de inrichting, moet artikel 2.18 beperkt worden opgevat. Slechts het komen en gaan op het terrein van de inrichting of het deel van de openbare ruimte waarop de exploitant aanspraak kan maken, valt onder de geluidsnormen van artikel 2.17.

Deze uitzondering betreft slechts de piekgeluiden. Dit betekent dat de geluidhinder van het komen en gaan van bezoekers wel dient te worden meegenomen in de bepaling van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (en dient te worden getoetst aan de grenswaarden voor het van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau uit artikel 2.17).

3 Mogelijkheden voor verruiming

3.1 Algemeen

In het Activiteitenbesluit worden verschillende mogelijkheden beschreven voor verruiming van de standaard grenswaarden zoals opgenomen in artikel 2.17. In de volgende paragrafen worden deze mogelijkheden per artikel beschreven.

3.2 Artikel 2.19 en 2.19a

Artikel 2.19 is nog niet in werking getreden. In artikel 2.19 (zie bijlage 2) wordt bepaald dat bij gemeentelijke verordening voorwaarden worden vastgesteld op grond waarvan krachtens de verordening gebieden worden aangewezen waarin geluidnormen gelden die afwijken van de waarden voor de geluidbelasting op de gevel uit artikel 2.17. Hierbij dienen wel de binnenwaarden uit tabel 2.17 te worden gerespecteerd. Dit artikel 2.19 heeft betrekking op inrichtingen in algemene zin en is dus niet alleen van toepassing op horeca-inrichtingen.

In artikel 2.19a, dat van toepassing is totdat artikel 2.19 in werking is, (lid 2 en 3) is vermeld dat de gemeente met een gemeentelijke verordening een concentratiegebied voor horeca kan aanwijzen. Binnen zo'n concentratiegebied voor horeca-inrichtingen is verruiming van de grenswaarden voor de geluidbelasting op de gevel mogelijk (bijvoorbeeld tot een etmaalwaarde van 55 dB(A)).

Bij een dergelijke verruiming van de grenswaarden voor de geluidbelasting op de gevel dient voorts rekening gehouden te worden met de voorwaarden uit artikel 2.19a lid 3. Hierin is vermeld dat de richtwaarden uit tabel 2.17 mogen worden overschreden, op voorwaarde dat:

1. het referentieniveau (het achtergrondgeluidniveau) niet wordt overschreden;
2. de geluidniveaus binnen gevoelige gebouwen niet worden overschreden:
 - voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau: 35 dB(A), 30 dB(A) en 25 dB(A) in respectievelijk de dag- avond- en nachtperiode (35 dB(A) als etmaalwaarde);
 - voor het maximale geluidniveau: 55 dB(A), 50 dB(A) en 45 dB(A) in respectievelijk de dag- avond- en nachtperiode.

Aangezien deze eisen betrekking hebben op het geluidniveau in woningen, betekent het laatstgenoemde in de praktijk:

- controle van de geluidwering van de woninggevel; indien deze niet voldoet aan de gestelde eisen:
- verbetering van de geluidwering van de gevel van woningen door middel van bouwkundige maatregelen.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat bij toetsing van de (eventueel verhoogde) toegestane gevelbelasting van woningen en van de binnenniveaus in woningen niet alleen het (muziek)geluid vanuit de horecagelegenheid dient te worden beschouwd, maar ook het (industriegeluid) afkomstig van bijvoorbeeld dakinstallaties.

Bij de aanwijzing van een concentratiegebied voor horeca dient rekening te worden gehouden met de consequenties van een dergelijke aanwijzing voor de bewoners van het gebied en de overige belanghebbenden. Ook binnen horecaconcentratiegebieden is het mogelijk maatwerkvoorschriften te stellen.

3.3 Artikel 2.20

In artikel 2.20 van het Activiteitenbesluit is een aantal mogelijkheden voor individueel maatwerk opgenomen. Artikel 2.20 heeft betrekking op inrichtingen in algemene zin en is dus niet alleen van toepassing op horeca-inrichtingen. Hierbij heeft de gemeente de mogelijkheid om strengere of soepelere geluidnormen op te leggen voor de gehele inrichting of voor een specifieke activiteit, anders dan festiviteiten. Bij het stellen van hogere geluidgrenswaarden moet een binnenniveau worden gewaarborgd (art. 2.20 lid 2) van maximaal 35 dB(A) als etmaalwaarde.

Voorts kunnen op basis van artikel 2.20 lid 5 maatwerkvoorschriften worden gesteld, waarmee wordt bepaald welke technische voorzieningen moeten worden aangebracht in een inrichting. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de toepassing van een geluidlimiter, waarmee het muziekgeluid in de inrichting wordt begrensd tot een bepaald niveau. Ook kunnen op basis van artikel 2.20 lid 5 gedragsregels worden aangegeven, zoals het dichthouden van ramen en deuren, waarmee aan de geldende geluidnormen kan worden voldaan.

Volgens artikel 2.20 lid 6 kunnen voorts voorschriften worden opgesteld met betrekking tot onder andere de duur van de activiteiten, het treffen van maatregelen en de tijdstippen waarop de activiteiten plaatsvinden.

Praktijkvoorbeeld:

Voor een horeca-inrichting houdt de gewenste exploitatie een geluidniveau in van 90 dB(A) in de avondperiode. Ter hoogte van de meest nabijgelegen woning treedt als gevolg hiervan een gevelbelasting op 55 dB(A), dat wil zeggen 10 dB(A) hoger dan de grenswaarde voor de avondperiode (45 dB(A)). Uit akoestisch onderzoek volgt dat de gevelisolatie van de woning circa 20 dB(A) bedraagt; het binnenniveau in de woning wordt dan $55 \text{ dB(A)} - 20 \text{ dB(A)} = 35 \text{ dB(A)}$, dat wil zeggen 5 dB(A) hoger dan de toegestane grenswaarde (30 dB(A)). Deze overschrijding van het binnenniveau kan worden opgeheven door de isolatie te verbeteren met 5 dB(A) van ofwel de gevel van de horeca-inrichting, ofwel de gevel van de woning. In overleg met de horeca-ondernemer en de omwonenden kan hierbij voor de meest kosteneffectieve aanpak worden gekozen.

In de voorbeeldsituatie kan het verbeteren van de geluidisolatie van het horeca-pand (waarbij de doelstelling in dB's wordt aangegeven) als maatwerkvoorschrift worden gesteld, waarbij tevens een aanvullend maatwerkvoorschrift ten aanzien van het toegestane binnenniveau in de horeca-gelegenheid (90 dB(A) in het voorbeeld) wordt opgenomen.

Bij het versoepelen van de geluidnorm door de gemeente dient dit gemotiveerd te worden door één van de volgende redenen voor het stellen van nadere eisen:

- de aanwezigheid van veel of juist weinig achtergrondgeluid bij naburige woningen;
- de openingstijd van andere bedrijven;
- de economische gevolgen die toepassing van de grenswaarden uit artikel 2.17 (tabel 2.17) voor het horecabedrijf zou hebben.

3.4 Artikel 2.21

Geluid bij festiviteiten

In artikel 2.21 lid 1 van het Activiteitenbesluit is vermeld dat verruiming van de standaard grenswaarden voor geluid (artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a dan wel 2.20) mogelijk is op dagen of dagdelen in verband met de viering van:

- festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor de verordening geldt (lid 1 onder a). Deze verruimingsmogelijkheid wordt ook wel aangeduid met het begrip “collectieve festiviteit”. De gemeente Den Haag geeft reeds invulling aan artikel 2.21 lid onder a, met bijvoorbeeld het Internationaal Vuurwerkfestival, Parkpop en Oudjaar.
- andere festiviteiten die plaatsvinden in een inrichting (lid 1 onder b). Deze verruimingsmogelijkheid wordt ook wel aangeduid met het begrip “individuele festiviteit”. Het aantal dagen waarop verruiming van de grenswaarden wordt toegestaan dient te worden vastgelegd in een gemeentelijke verordening en mag niet meer bedragen dat twaalf per kalenderjaar.

4 Voorbeelden horecabeleid andere steden

4.1 Inleiding

In de volgende paragrafen is een aantal voorbeelden gegeven van het horecabeleid in andere gemeenten in Nederland. Hierbij is in eerste instantie gekeken naar Amsterdam en Rotterdam (qua omvang vergelijkbaar met Den Haag). Voorts is een korte beschrijving opgenomen van respectievelijk het horecabeleid in de gemeente Helmond, waarbij er op basis van akoestisch-technisch onderzoek een horecaconcentratiegebied is aangewezen en het horecabeleid in de gemeente Aalten, waarbij er specifieke geluidvoorschriften zijn opgenomen (voor collectieve en individuele festiviteiten), die tevens betrekking hebben op laagfrequent geluid.

4.2 Voorbeelden horecabeleid

Gemeente Amsterdam

De horeca-bedrijven in Amsterdam dienen te voldoen aan de standaard grenswaarden zoals opgenomen in artikel 2.17 uit het Activiteitenbesluit. In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is in artikel 5.6 bepaald dat de grenswaarden voor geluid uit het Activiteitenbesluit (artikelen 2.17, 2.19 en 2.20) niet van toepassing zijn:

- Op ten hoogste 2 dagen of dagdelen per jaar per horeca-inrichting (individuele festiviteiten). Als randvoorwaarde hierbij geldt dat er voor de betreffende onderneming geen handavingsprocedures mogen lopen. Voorts geldt dat de omwonenden van tevoren door de aanvrager van de ontheffing dienen te worden geïnformeerd en dat ramen en deuren zoveel als mogelijk gesloten dienen te worden gehouden tijdens het evenement waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd.
- Op Koningsdag en op ten hoogste negen overige dagen per kalenderjaar per stadsdeelgebied (collectieve festiviteiten).

Uit het Horecabeleidsplan 2008 volgt dat reeds in 1994 het Leidseplein en het Rembrandtplein als horecaconcentratiegebied zijn aangewezen, omdat er in deze gebieden sprake is van een hoge concentratie horeca en een relatief gering aantal woningen. In deze gebieden geldt er een versoepelde norm van 5 dB bovenop de algemene buitennorm uit het Activiteitenbesluit (artikel 2.17). Vooralsnog is de gemeente Amsterdam niet voornemens om het aantal horecaconcentratiegebieden uit te breiden.

Gemeente Rotterdam

De horeca-bedrijven in Rotterdam dienen te voldoen aan de standaard grenswaarden zoals opgenomen in artikel 2.17 uit het Activiteitenbesluit.

Daarnaast geldt dat volgens de Horecanota 2017-2021 elke ondernemer van een vergunde horeca-inrichting incidentele ontheffingen kan aanvragen voor respectievelijk:

- een 'verlaatje' (de horecagelegenheid mag dan tot 07.00 uur geopend zijn), voor maximaal 15 keer per kalenderjaar;
- een 'geluidje': een verruiming van de toegestane geluidbelasting, voor maximaal 10 keer per kalenderjaar. De ondernemer doet dit met behulp van een kraskaart. Op de kraskaart krast de ondernemer een code open die hij via sms of internet kan doorgeven. Hij moet dit doen 48 uur voordat hij de ontheffing wenst te gebruiken.

De volgende regels zijn opgezet bij het gebruik van een geluidje:

- bij gebruik van een geluidje worden de op dat moment geldende geluidsnormen met 15 dB(A) verhoogd. Een geluidje geldt op zondag tot en met donderdag tot 00:00 uur, op vrijdag- en zaterdagavond tot 02:00 uur;
- een geluidje geldt niet voor het buitendeel (terras) van een inrichting, tenzij in combinatie met een apart afgegeven evenementenvergunning met een maximum van vijf keer per jaar;
- horeca-inrichtingen waartegen een bestuurlijke maatregel loopt kunnen geen gebruik maken van een geluidje;
- de burgemeester kan het gebruik van een kraskaart, al dan niet tijdelijk, verbieden.

De verruiming met 15 dB(A) die mogelijk wordt gemaakt met het geluidje betekent in de praktijk dus dat er wordt getoetst aan de volgende normen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ter hoogte van woningen:

- dagperiode: 65 dB(A) voor de gevel, 50 dB(A) als binnenniveau;
- avondperiode: 60 dB(A) voor de gevel, 45 dB(A) als binnenniveau;
- nachtperiode: 55 dB(A) voor de gevel, 40 dB(A) als binnenniveau.

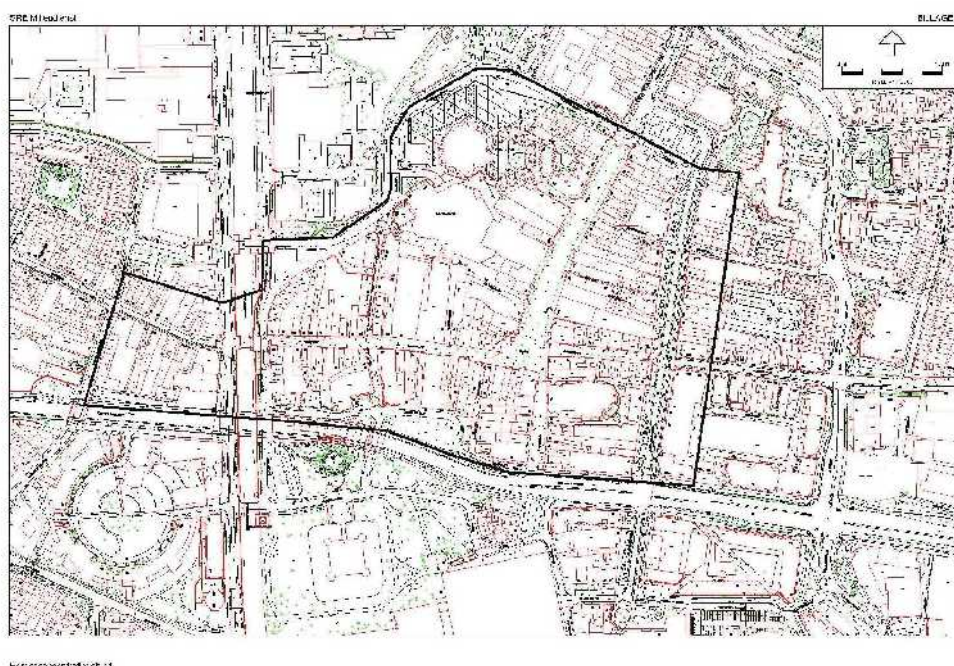
De verruiming met 15 dB(A) geldt tevens voor de maximale geluidsniveaus voor de gevel in de geluidgevoelige bestemmingen.

Bij een collectieve festiviteit geldt het volgende: het College van Burgemeester en Wethouders kan besluiten tot een algemene ontheffing van de geluidsnormen voor collectieve festiviteiten ("collectief geluidje"). Op die dagen is het niet nodig dat de kraskaart wordt gebruikt. Dit collectieve geluidje geldt in principe voor alle vergunde horecabedrijven in de stad, tenzij anders bepaald. Ten hoogste 7 dagen per jaar kan deze verruiming worden verkregen.

In 2014 heeft er een evaluerend onderzoek plaatsgevonden naar het optreden van hinder in Rotterdam naar aanleiding van invoering van de verruiming van de openingstijden (verlaatje) en de geluidsnormen (geluidje). Uit de resultaten van dit onderzoek volgde dat de invoering van het verlaatje en het geluidje niet hebben geleid tot meer overlast ten gevolge van de horeca. De resultaten gaven tevens aan dat de ondervonden overlast vooral betrekking had op de horecabezoekers (indirecte hinder) en in mindere mate van de muziek van de horecagelegenheden.

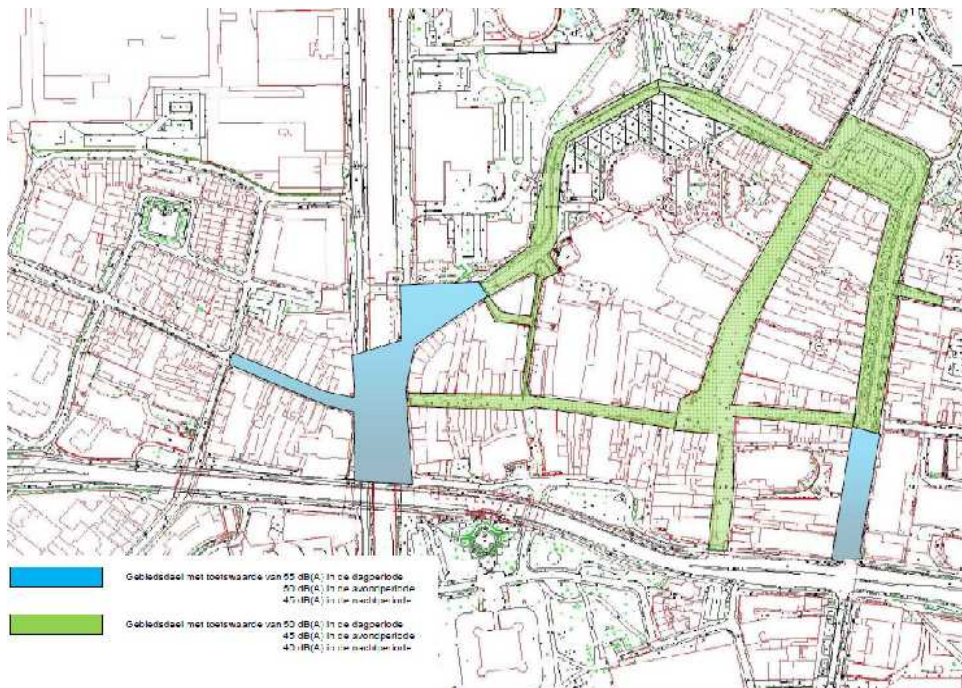
Gemeente Helmond

De gemeente Helmond heeft in 2009 een concentratiegebied voor horeca-inrichtingen aangewezen (destijds op grond van artikel 6.16 Activiteitenbesluit), zoals weergegeven in de onderstaande figuur.

De geluidnormering in dit horecaconcentratiegebied is tot stand gekomen op basis van een uitgebreid akoestisch onderzoek (Eindrapportage geluidnormering in het horecaconcentratiegebied Helmond d.d. oktober 2010), verricht door de SRE Milieudienst. Hierbij zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Bepaling van het referentieniveau van het omgevingsgeluid in het horecaconcentratiegebied. Hierbij zijn op verschillende locaties metingen uitgevoerd van het referentieniveau en zijn berekeningen uitgevoerd van het referentieniveau ten gevolge van wegverkeersgeluid. Op basis van de uitkomst van deze studie met betrekking tot het referentieniveau zijn (binnen het horecaconcentratiegebied) gebieden onderscheiden waarbinnen het mogelijk is een 5 dB(A) ruimere norm te hanteren (55 dB(A)-etmaalwaarde) en gebieden waarbinnen de norm uit het Activiteitenbesluit (50 dB(A)-etmaalwaarde) geldt. Deze gebieden zijn in onderstaande figuur in blauw (55 dB(A)) en groen (50 dB(A)) weergegeven.

2. Meting van de geluidisolatie van de horecapanden. Hierbij zijn 17 horeca-inrichtingen in het horecaconcentratiegebied onderzocht, gelegen binnen het gebied waar op grond van het referentieniveau de ruimere norm van 55 dB(A)-kan worden toegepast. Met behulp van een kunstmatige geluidbron (ruisbron) is hierbij de isolatie van elk horecapand vastgesteld (in relatie tot de meest nabijgelegen woningen), voor zowel de situatie met gesloten als geopende deur(en). Op basis van deze meetgegevens is bepaald hoe hoog het binnenniveau in elke horeca-inrichting mag zijn om te kunnen voldoen aan de (verruimde) normstelling van 55 dB(A)-etmaalwaarde, voor zowel de situatie met gesloten als geopende deur(en).
3. Ten behoeve van handhaving is voor elke horeca-inrichting een controlepunt vastgesteld, met op dat punt geldende grenswaarden voor respectievelijk dag-, avond- en nachtperiode. De waarden op de controlepunten buiten de inrichting gelden in samenhang met de op basis van het onderzoek bepaalde maximale binnenniveaus in de horecainrichtingen.

De gemeente Helmond heeft op 6 september 2011 de beleidsnotitie "Eindrapportage geluidnormering in het horecaconcentratiegebied" definitief vastgesteld. Men heeft ervoor gekozen om deze geluidsstudie formeel (bekendmaking op grond van art. 3.40 t/m 3.42 Awb) als beleidsnotitie vast te stellen.

Zoals geadviseerd in deze rapportage zijn voor de betrokken horeca-bedrijven in het horecaconcentratiegebied maatwerkvoorschriften (art. 2.20 Activiteitenbesluit) vastgesteld. Deze maatwerkvoorschriften omvatten een maximaal toelaatbaar binnenniveau in elke horecagelegenheid voor respectievelijk de dagperiode (07.00-19.00 uur), avondperiode (19.00-23.00 uur) en nachtperiode (23.00-07.00 uur), voor respectievelijk de situatie met gesloten ramen en deuren en de situatie met open ramen en deuren.

De in de beleidsnotitie “Eindrapportage geluidnormering in het horecaconcentratiegebied” opgenomen toelaatbare geluidniveaus op controlepunten worden door de gemeente Helmond jaarlijks (preventief) gecontroleerd.

Voor de horeca-gelegenheden binnen het horecaconcentratiegebied is het voorts, volgens de APV van Helmond, toegestaan om maximaal zes incidentele festiviteiten per kalenderjaar te houden en maximaal tien incidentele festiviteiten per jaar elders in de gemeente. Tijdens deze evenementen mag het equivalente geluidniveau ten gevolge van de inrichting (zonder toepassing van de muziektoeslag van 10 dB(A), zonder bedrijfsduurcorrectie) op de gevel van geluidgevoelige gebouwen maximaal 85 dB(A) bedragen. Deze verruimde norm ten behoeve van individuele ontheffingen is van toepassing tot 24.00 uur en op dagen dat een zaterdag, zondag of erkende feestdag volgt tot 01.00 uur.

Naast de genoemde verruiming in het horecaconcentratiegebied staat de APV in Helmond tevens verruiming toe ten behoeve van collectieve festiviteiten. Voor deze collectieve festiviteiten gelden dezelfde voorwaarden ten aanzien van het equivalente geluidniveau op gevel (maximaal 85 dB(A)) en de toegestane eindtijden (tot 24.00 uur en op dagen dat een zaterdag, zondag of erkende feestdag volgt tot 01.00 uur).

Gemeente Aalten

In de gemeente Aalten geldt de “Geluidsverordening evenementen en horeca 2015 gemeente Aalten”.

In deze verordening zijn regels opgenomen voor respectievelijk collectieve festiviteiten en incidentele festiviteiten (per inrichting). Voor de collectieve festiviteiten gelden de volgende aangepaste grenswaarden:

- van 12.00 tot 24.00 uur: 90 dB(A) en 103 dB(C);
- van 00.00 tot 02.00 uur: 85 dB(A) en 98 dB(C).

Voor de collectieve feestdagen Koningsdag en op de zaterdagse volksfeestdag in Aalten gelden de volgende aangepaste grenswaarden:

- van 12.00 tot 20.00 uur: 95 dB(A) en 108 dB(C);
- van 20.00 tot 24.00 uur: 90 dB(A) en 103 dB(C);
- van 00.00 tot 02.00 uur: 85 dB(A) en 98 dB(C);

De dB(C)-norm is hierbij geïntroduceerd naar aanleiding van onderzoek met betrekking tot laagfrequent (muziek)geluid. Kenmerkend hiervoor is de aanwezigheid van bastonen, die aanleiding geven tot hoorbaarheid (en mogelijk) hinder in de woningen, vanwege de relatief lage geluidsisolatie van gevels voor laagfrequent geluid.

Met betrekking tot incidentele festiviteiten in horecabedrijven is in de Geluidsverordening aangegeven dat binnen een inrichting 12 keer per kalenderjaar op een zelf te bepalen dag een incidentele festiviteit gehouden mag worden waarbij de maximaal toelaatbare geluidsniveaus als bedoeld in de artikelen 2.17 en 2.20 van het Activiteitenbesluit niet van toepassing zijn.

Tijdens een dergelijke incidentele festiviteit mag het equivalente geluidniveau L_{eq} gemeten op de gevel van gevoelige gebouwen, niet meer bedragen dat 70 dB(A) en 90 dB(C). Dit is de meetwaarde zonder 10 dB(A)-toeslag voor muziekgeluid en zonder bedrijfsduurcorrectie. Deze verruimde norm is van toepassing tot 02.00 uur, na dit tijdstip gelden de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Een dergelijke festiviteit moet ten minste 14 dagen voor het evenement worden gemeld.

5 Overige aspecten

5.1 Geluidmonitoring

Continue monitoring van geluid wordt de laatste jaren steeds meer toegepast in de praktijk. De ontwikkelingen op het gebied van sensortechniek en dataverwerking zorgen ervoor dat deze wijze van bewaking van geluidsniveaus op een kosteneffectieve wijze mogelijk is. In Rotterdam wordt sinds 2012 gebruik gemaakt van een geluidmonitoringsysteem in de buurt van horeca op het Stadhuisplein. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van een monitoringsysteem van Event Acoustics b.v. te Utrecht. Met dit systeem wordt simultaan het binnenniveau gemeten in de verschillende horeca-inrichtingen aan het Stadhuisplein en op (strategisch gekozen) posities in de omgeving, onder andere ter hoogte van woningen. Door middel van correlatie-technieken wordt uit de verschillende geluidsignalen berekend wat de bijdragen zijn van de individuele horeca-inrichtingen ter hoogte van de woningen. De horeca-ondernemers hebben realtime inzicht in de bijdrage aan dit geluidsniveau, waarbij de signalering plaatsvindt op basis van een “stoplicht-systematiek”: groen: voldoet, oranje: waarschuwing voor overtreding van de norm, rood: de norm wordt overschreden. Indien de betreffende ondernemer maatregelen treft om de bijdrage van de horeca-inrichting te verminderen (bijvoorbeeld het sluiten van een openstaande pui, het verminderen van het geluidsniveau in de zaak), wordt dit zichtbaar in de stoplicht-signalering. De signaleringen zijn overigens inzichtelijk voor alle horeca-bedrijven aan het Stadhuisplein en de milieudienst DCMR.

De ervaringen met dit systeem in Rotterdam zijn tot dusverre positief, het systeem bevordert het bewustzijn van de ondernemers ten aanzien van de bijdrage van hun onderneming aan de geluidsniveaus in de woonomgeving en heeft op deze wijze geleid tot een forse afname van de ondervonden muziekgeluidsoverlast.

De firma Munisense b.v. uit Leiden heeft een soortgelijk geluidmonitorsysteem ontwikkeld, genaamd “Horecasense”, dat kan worden gebruikt voor het continu meten en registreren van geluidsniveaus in horecagelegenheden en – gebieden. In realtime kunnen de geluidsniveaus online of via een app worden bijgehouden.

In het Belgische Leuven wordt inmiddels al gewerkt met dit systeem. Samen met de horecagelegenheden heeft de stad Leuven het beleid inzake de geluidwetgeving zo ingericht, dat eenzelfde systeem verplicht is voor iedereen. Met dit systeem wil de stad Leuven geluidsoverlast voor inwoners beperken en gehoorschade bij bezoekers van horecagelegenheden voorkomen. Volgens dit bedrijf zal verder de geluidbeheersing van de horeca in Leuven aantoonbaar verbeteren tegen aanzienlijk lagere handhavingskosten. Daarnaast kan de stad horecagelegenheden meer vrijheid geven wanneer zij structureel binnen de normen blijven.

Als aandachtspunt hierbij geldt wel dat dergelijke monitoring-systemen in de eerste plaats dienen voor monitoring en zelfregulering van de horeca-bedrijven. Voor het rechtsgeldig handhaven is, omdat rechtsgeldig een veroorzaker moet worden aangewezen, een meting en vaststelling van een toezichthoudend ambtenaar nodig.

5.2 Mogelijke vervolgaanpak gemeente Den Haag

Voor wat betreft de mogelijkheden voor verruiming van de geluidnormen in de gebieden die door de gemeente Den Haag zijn aangewezen (Grote Markt, Plein, Buitenhof, Spui en (Boulevard van) Scheveningen) geldt dat er (per gebied) onderzoek zou kunnen worden uitgevoerd, waarbij de volgende aspecten aan de orde zouden kunnen komen:

- De karakterisering van het gebied (aard en aantal horeca-bedrijven, aantal, aard en de staat van woningen,).
- Het referentieniveau van het omgevingsgeluid in het gebied. Op basis van metingen en berekeningen van het referentieniveau kan worden bepaald in welke gebieden het verdedigbaar is om een hogere grenswaarde te hanteren dan de norm van 50 dB(A)-etmaalwaarde uit tabel 2.17 van het Activiteitenbesluit.
- De geluidisolatie van horecapanden en woningen. Door middel van akoestisch onderzoek kan worden bepaald hoe de relatie is tussen het gewenste (muziek)geluidniveau in de inrichtingen, de geluidbelasting van de meest nabijgelegen woningen en de geluidniveaus in de meest nabijgelegen woningen. Hierbij kan in kaart worden gebracht welke voorzieningen zouden kunnen worden gerealiseerd (tegen welke kosten): (bouwkundige) voorzieningen zouden kunnen worden getroffen ter verbetering van de geluidisolatie van het horeca-pand en/of de woningen eventueel in combinatie met de toepassing van een geluidbegrenzer in de inrichting.

In principe kan op basis van de resultaten van een dergelijk onderzoek verruiming van de normen worden overwogen op basis van de artikelen 2.19a, 2.20 en 2.21 uit het Activiteitenbesluit:

Artikel 2.19a

In dit geval wordt voor een aangewezen concentratiegebied voor horeca-inrichtingen een ruimere norm gehanteerd, waarbij als bovengrens het referentieniveau van het omgevingsgeluid geldt. Aanvullende voorwaarde is dat er aan de normen voor het binnenniveau in woningen zoals genoemd in tabel 2.19a uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan: 35 dB(A)-etmaalwaarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau; 55, 50 en 45 dB(A) voor het maximale geluidniveau in respectievelijk dag, avond en nacht. Dit betekent dat er in de regel sprake zal kunnen zijn van slechts een (beperkte) verruiming in het horeca-concentratiegebied van bijvoorbeeld 5 dB(A) (van 50 dB(A)-etmaalwaarde naar 55 dB(A)-etmaalwaarde).

Artikel 2.20

Artikel 2.20 houdt in dat er per horeca-bedrijf maatwerkvoorschriften worden vastgesteld, op basis van de resultaten van het akoestisch onderzoek. Ook in deze situatie geldt de voorwaarde van het respecteren van de norm voor het binnenniveau (35 dB(A)-etmaalwaarde).

In tegenstelling tot hetgeen is vermeld bij artikel 2.19a (horeca-concentratiegebied) is een verruiming van grenswaarden op grond van artikel 2.20 (maatwerkvoorschriften per bedrijf) niet gekoppeld aan de hoogte van het referentieniveau. Dit betekent dat het mogelijk is om, na realisatie van aanvullende maatregelen, een hogere grenswaarde voor de gevelbelasting dan het referentieniveau toe te staan. Deze aanvullende maatregelen kunnen in eerste instantie betrekking hebben op de horeca-inrichting: het verbeteren van de geluidisolatie van het horecapand en/of het beperken van het muziekgeluidniveau. Indien met deze maatregelen aan de horeca-inrichting nog niet wordt voldaan aan de eis voor het binnenniveau in de woningen (35 dB(A)-etmaalwaarde), staat artikel 2.20 toe om (aanvullend) de geluidisolatie van de woningen te verbeteren.

Aangezien de akoestische situatie (isolatie van het horeca-pand, afstand en situering van woningen in de omgeving, isolatie van de woningen) van horeca-bedrijf tot horeca-bedrijf zal variëren, zullen ook de maatwerkvoorschriften van de horeca-bedrijven (grote) verschillen kunnen laten zien.

Artikel 2.21 lid b

Verruiming van grenswaarden op basis van 2.21 lid b (individuele festiviteiten binnen de inrichting) kan naast een verruiming op basis van artikel 2.19a (in een horeca-concentratiegebied) of artikel 2.20 (maatwerkvoorschriften per bedrijf) worden toegestaan. Volgens artikel 2.21 lid b. geldt als voorwaarde dat de verruiming maximaal 12 maal per jaar mag worden toegestaan. In tegenstelling tot de artikelen 2.19a en 2.20 stelt artikel 2.21 lid b. geen voorwaarden ten aanzien van het maximaal toegestane binnenniveau in de woningen. Dit betekent dat er een zorgvuldige afweging dient te worden gemaakt van de toelaatbaarheid van dergelijke individuele festiviteiten, mede in relatie tot eventuele verruimingen die mogelijk worden gemaakt volgens artikel 2.19a en/of artikel 2.20. Tevens dient bij deze afweging betrokken te worden:

- Het aantal individuele festiviteiten per inrichting per jaar, in relatie tot mogelijke collectieve festiviteiten die er in de betreffende (woon)omgeving plaatsvinden.
- De locatie (en dichtheid) van de horeca-bedrijven met individuele festiviteiten. Indien er sprake is van een groot aantal horeca-bedrijven in een bepaald gebied, die elk ontheffing zouden krijgen voor het maximale aantal van 12 festiviteiten op jaarbasis, zou dit kunnen betekenen dat omwonenden te maken krijgen met meerdere festiviteiten per week.
- Welk geluidniveau in de woningen nog toelaatbaar wordt geacht tijdens een individuele festiviteit.

Voorstel Koninklijke Horeca Nederland

De branchevereniging Koninklijke Horeca Nederland (KHN) heeft ten behoeve van het oplossen van knelpunten met betrekking tot geluid en horeca in Den Haag eveneens een voorstel opgesteld (opgenomen in bijlage 3). Dit voorstel behelst een combinatie van:

- maatwerkvoorschriften per bedrijf (artikel 2.20 Activiteitenbesluit). Hierbij wordt met name de mogelijkheid genoemd van het isoleren van woningen, waardoor een hogere waarde voor het geluidniveau op de gevel kan worden toegestaan;
- het verlenen van ontheffing voor individuele festiviteiten (artikel 2.21 Activiteitenbesluit) op grond van de APV;
- het introduceren van een monitoringsysteem, waarmee de horeca-ondernemers zelf het geluidniveau in de woonomgeving kunnen bewaken en zo nodig maatregelen kunnen treffen;
- het opstarten van een pilot in één van de door de gemeente Den Haag aangewezen gebieden.

Het voorstel van KHN sluit goed aan bij de in het voorliggende rapport geschetste mogelijkheden voor verruiming. Een concrete invulling zal echter pas kunnen plaatsvinden na een eerste akoestisch-technische inventarisatie in (één van de) de door de gemeente Den Haag aangewezen gebieden. De resultaten van een dergelijke pilot kunnen worden gebruikt om keuzes te maken ten aanzien van de vormgeving en formele invulling van het horecabeleid, de realisatie van aanvullende voorzieningen aan horeca-panden en/of woningen, het wel of niet toepassen van een geluidmonitoringsysteem, etc. Ook aspecten als “indirecte hinder” (geluidoverlast ten gevolge van bezoekers op openbaar terrein), de cumulatie van geluid ten gevolge van verschillende horeca-inrichtingen, het eventueel stellen van een aanvullende norm voor het laagfrequente geluid, mogelijkheden (en beperkingen) voor handhaving kunnen in een dergelijke pilot worden betrokken.

Gegeven de veelheid van aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden geldt een dergelijk (pilot)onderzoek als complex en omvangrijk. Een stapsgewijze aanpak, waarbij zowel de horeca-ondernemers als de bewoners in het gebied worden meegenomen in het proces, zal de kans op een succesvol eindresultaat bevorderen.

6 Literatuurlijst

- 1) Kenniscentrum InfoMil (website): <http://www.infomil.nl>.
- 2) Activiteitenbesluit Milieubeheer, <http://wetten.overheid.nl>.
- 3) Gemeente Amsterdam, stadsdeel Centrum, Horecabeleidsplan 2008, <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl>.
- 4) Gemeente Amsterdam, stadsdeel Centrum, Uitvoeringsnotitie Horeca 2014, januari 2014.
- 5) Gemeente Aalten, Geluidsverordening evenementen en horeca 2015, <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl>.
- 6) Algemeen Plaatselijke Verordening Helmond 2008, bekend gemaakt september 2010, <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl>.
- 7) Infopagina Gemeente Helmond, juni en oktober 2011, <http://www.helmond.nl>.
- 8) SRE Milieudienst Regio Eindhoven, Vestiging Helmond, Geluidsoverlast van evenementen in de Gemeente Helmond: "Iedere dag feest?", september 2001.
- 9) SRE Milieudienst, "Geluidnormering in het horecaconcentratiegebied Helmond", eindrapportage, oktober 2010.
- 10) Gemeente Helmond, Horecabeleidsplan 2011-2015, juli 2011.
- 11) Gemeente Rotterdam, directie veiligheid, Horecanota Rotterdam 2017-2021, <http://www.rotterdam.nl/horeca>.
- 12) J. Snippe, N. Kemper, B. Bieleman: "Onderzoek Horecaoverlast Rotterdam", Intraval, juni 2014.
- 13) DCMR Milieudienst Rijnmond, "Geluidmonitoringsysteem Stadhuisplein verlengd en uitgebreid", juli 2016, <http://www.dcmr.nl>.
- 14) "Horecalawaai de baas: bouwkundige adviezen aan horecaondernemers voor gezelligheid in alle rust", SBR, december 2004.
- 15) D. van der Meijden, J. Kupers: "Horecalawaai en Evenementen", praktijkreeks geluid en omgeving, ed. 2009-2019.

Zoetermeer,

Dit rapport bevat 21 pagina's en 3 bijlagen.

Bijlage 1

Activiteitenbesluit - Artikel 2.18 tot en met 2.21

Activiteitenbesluit milieubeheer

Geldend van 02-02-2017 t/m heden

Artikel 2.18

- 1** Bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in de [artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a](#) dan wel [2.20](#), blijft buiten beschouwing:
 - a.** het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein;
 - b.** het stemgeluid van bezoekers op het open terrein van een inrichting voor sport- of recreatieactiviteiten;
 - c.** het geluid ten behoeve van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, alsmede geluid in verband met het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden;
 - d.** het geluid van het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang op militaire inrichtingen;
 - e.** het ten gehore brengen van muziek vanwege het oefenen door militaire muziekcorspsen in de buitenlucht gedurende de dagperiode met een maximum van twee uren per week op militaire inrichtingen;
 - f.** het ten gehore brengen van onversterkte muziek tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;
 - g.** het traditioneel schieten, bedoeld in [paragraaf 3.7.2.](#), tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;
 - h.** het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een inrichting voor primair onderwijs, in de periode vanaf een uur voor aanvang van het onderwijs tot een uur na beëindiging van het onderwijs;
 - i.** het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een instelling voor kinderopvang.
- 2** Bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in [artikel 2.17, 2.17a](#) dan wel [2.20](#), wordt voor muziekgeluid geen bedrijfsduurcorrectie toegepast.
- 3** Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), bedoeld in [artikel 2.17, 2.17a](#) dan wel [2.20](#), blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:
 - a.** het komen en gaan van bezoekers bij inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten plaatsvinden;
 - b.** het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan;
 - c.** laad- en losactiviteiten in de periode tussen 19.00 uur en 06.00 uur ten behoeve van de aan- en afvoer van producten bij inrichtingen als bedoeld in [artikel 2.17, vijfde en zesde lid](#), voor zover dat ten hoogste een keer in de genoemde periode plaatsvindt;
 - d.** het verrichten van activiteiten in de periode tussen 19.00 uur en 6.00 uur ten behoeve van het wassen van kasdekken bij inrichtingen als bedoeld in [artikel 2.17, vijfde en zesde lid](#).
- 4** De maximale geluidsniveaus (L_{Amax}), bedoeld in [artikel 2.17, 2.17a](#) dan wel [2.20](#), zijn tussen 23.00 en 7.00 uur niet van toepassing ten aanzien van aandrijfgeluid van motorvoertuigen bij laad- en losactiviteiten indien:
 - a.** degene die de inrichting drijft aantoonst dat het voor de betreffende inrichting in die periode geldende maximale geluidsniveau (L_{Amax}), niet te bereiken is door het treffen van maatregelen; en
 - b.** het niveau van het aandrijfgeluid op een afstand van 7,5 meter van het motorvoertuig niet hoger is van 65dB(A).
- 5** Bij gemeentelijke verordening kunnen ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder regels worden gesteld met betrekking tot:
 - a.** het ten gehore brengen van onversterkte muziek, en
 - b.** het traditioneel schieten, bedoeld in [paragraaf 3.7.2.](#)
- 6** Bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) blijft het geluid veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden buiten beschouwing.
- 7** Degene die een inrichting drijft, waar het stomen van grond plaatsvindt met een installatie van derden, treft maatregelen of voorzieningen die betrekking hebben op:
 - a.** de periode waarin het grondstomen plaatsvindt;
 - b.** de locatie waar de installatie wordt opgesteld, en
 - c.** het aanbrengen van geluidreducerende voorzieningen binnen de inrichting.
- 8** Het bevoegd gezag kan ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken daarvan, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de maatregelen of voorzieningen, bedoeld in het zevende lid.
- 9** Voor inrichtingen waarop tot 1 januari 2008, het [Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer](#) van toepassing was, en waarvoor voor muziekgeluid een bedrijfsduurcorrectie werd toegepast, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het tweede lid niet van toepassing is voor de toetsing van geluidsniveaus tussen 23.00 en 07.00 uur.
- 10** Indien op grond van het maatwerkvoorschrift, bedoeld in het negende lid, een bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast, is het door de inrichting veroorzaakte geluidsniveau gedurende de bedrijfstijd tussen 23.00 en 07.00 uur niet hoger dan op grond van [artikel 2.17](#) is toegestaan tussen 19.00 en 23.00 uur.

Activiteitenbesluit milieubeheer

Geldend van 02-02-2017 t/m heden

Artikel 2.19a

- 1 Tot de inwerkingtreding van [artikel 2.19](#) zijn het tweede tot en met vierde lid van toepassing.
- 2 [Artikel 2.17](#) is niet van toepassing op inrichtingen die zijn gelegen in een concentratiegebied voor horeca-inrichtingen of in een concentratiegebied voor detailhandel en ambachtsbedrijven, dat bij of krachtens een verordening als zodanig is aangewezen.
- 3 In een gebied als bedoeld in het tweede lid bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten, in ieder geval niet meer:
 - a. dan de in [tabel 2.17](#) bedoelde waarden op de gevel of, als dat hoger is, het in dat gebied heersende referentieniveau;
 - b. dan de in tabel 2.19a aangegeven waarden binnen gevoelige gebouwen.

Tabel 2.19a			
	07.00–19.00 uur	19.00–23.00 uur	23.00–07.00 uur
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T,LT}$)	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidsniveau	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- 4 Voor inrichtingen waarop tot 1 januari 2008 het [Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer](#), het [Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer](#) of het [Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer](#) van toepassing was, zijn de waarden uit dit artikel niet van toepassing op de gevel van onderscheidenlijk een dienst- of bedrijfswoning dan wel een woning die deel uitmaakt van een inrichting.

De wegwijzer naar informatie en diensten van alle overheden

Activiteitenbesluit milieubeheer

Geldend van 02-02-2017 t/m heden

Artikel 2.20

- 1 In afwijking van de waarden, bedoeld in de [artikelen 2.17, 2.17a, 2.19](#) dan wel [2.19a](#), kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau L_{Amax} vaststellen.
- 2 Het bevoegd gezag kan slechts hogere waarden vaststellen dan de waarden, bedoeld in de [artikelen 2.17, 2.17a, 2.19](#) dan wel [2.19a](#), indien binnen geluidsgevoelige ruimten dan wel verblijfsruimten van gevoelige gebouwen, die zijn gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van de inrichting, een etmaalwaarde van maximaal 35 dB(A) wordt gewaarborgd.
- 3 De in het tweede lid bedoelde etmaalwaarde is niet van toepassing indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.
- 4 Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen over de plaats waar de waarden, bedoeld in de [artikelen 2.17, 2.17a, 2.19](#) dan wel [2.19a](#), voor een inrichting gelden.
- 5 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen teneinde aan geldende geluidsnormen te voldoen.
- 6 In afwijking van de waarden, bedoeld in de [artikelen 2.17, 2.17a, 2.19](#) dan wel [2.19a](#) kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift voor bepaalde activiteiten in een inrichting, anders dan festiviteiten als bedoeld in [artikel 2.21](#), andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau L_{Amax} vaststellen. Het bevoegd gezag kan daarbij voorschriften vaststellen met betrekking tot de duur van de activiteiten, het treffen van maatregelen, de tijdstippen waarop de activiteiten plaatsvinden of het vooraf melden per keer dat de activiteit plaatsvindt.
- 7 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen ter beperking van het geluid als gevolg van werkzaamheden en activiteiten bij een inrichting als bedoeld in [artikel 2.17, vijfde lid](#).
- 8 De etmaalwaarde die het bevoegd gezag vaststelt op grond van het eerste lid, is niet lager dan 40 dB(A) voor een inrichting:
 - a. waarop tot het van toepassing worden van dit artikel op die inrichting, het [Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer](#), het [Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer](#), het [Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer](#), het [Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer](#), het [Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer](#), het [Besluit textielreinigingsbedrijven milieubeheer](#), het [Besluit jachthavens milieubeheer](#), het [Besluit motorvoertuigen milieubeheer](#) of het [Besluit glastuinbouw](#) van toepassing was, en
 - b. die voor de inwerkingtreding van het in onderdeel a genoemde besluit dat van toepassing was, is opgericht.
- 9 De etmaalwaarde die het bevoegd gezag vaststelt op grond van het eerste lid is niet lager dan 40 dB(A) voor een inrichting waarop tot 1 januari 2008 het [Besluit tankstations milieubeheer](#) of het [Besluit tandartspraktijken milieubeheer](#) van toepassing was.

De wegwijzer naar informatie en diensten van alle overheden

Activiteitenbesluit milieubeheer

Geldend van 02-02-2017 t/m heden

Artikel 2.21

- 1 De waarden bedoeld in de [artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a](#) dan wel [2.20](#) zijn voor zover de naleving van deze normen redelijkerwijs niet kan worden gevegd, niet van toepassing op dagen of dagdelen in verband met de viering van:
 - a. festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor de verordening geldt;
 - b. andere festiviteiten die plaatsvinden in de inrichting, waarbij het aantal bij of krachtens een gemeentelijke verordening aan te wijzen dagen of dagdelen per gebied of categorie van inrichtingen kan verschillen en niet meer mag bedragen dan twaalf per kalenderjaar.
- 2 Bij of krachtens gemeentelijke verordening kunnen voorwaarden worden verbonden aan de festiviteiten ter voorkoming of beperking van geluidhinder.
- 3 Een festiviteit als bedoeld in het eerste lid die maximaal een etmaal duurt, maar die zowel voor als na 00.00 uur plaatsvindt, wordt beschouwd als plaatshebbende op één dag.

Bijlage 2

Activiteitenbesluit - Artikel 2.19

Artikel 2.19 [Treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip]

1. Bij gemeentelijke verordening kunnen voorwaarden worden vastgesteld op grond waarvan krachtens de verordening gebieden worden aangewezen waarin de in de verordening opgenomen geluidsnormen gelden die afwijken van de waarden, bedoeld in [artikel 2.17](#) indien de in dat artikel genoemde waarden gelet op de aard van de gebieden niet passend zijn.

Alvorens een gebied wordt aangewezen worden de gevolgen hiervan voor de in die gebieden gelegen inrichtingen, de bewoners van die gebieden en andere belanghebbenden in kaart gebracht.

2. In een gebied als bedoeld in het eerste lid bedragen de waarden binnen een geluidsgevoelige ruimte of een verblijfsruimte voor zover deze niet zijn gelegen op een gezondeerd industrieterrein, op de volgende tijdstippen niet meer dan de in tabel 2.19 aangegeven waarden:

Tabel 2.19

07.00–19.00 uur 19.00–23.00 uur 23.00–07.00 uur

$L_{A,LT}$ 35 dB(A) 30 dB(A) 25 dB(A)

$L_{A,max}$ 55 dB(A) 50 dB(A) 45 dB(A)

3. Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau ($L_{A,max}$), bedoeld in het tweede lid, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:

- a. het komen en gaan van bezoekers bij inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten plaatsvinden;
- b. het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan.

4. De in het tweede lid genoemde waarden gelden niet indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.

5. In een verordening als bedoeld in het eerste lid kan worden bepaald dat het bevoegd gezag ten aanzien van een gebied dat krachtens de verordening is aangewezen overeenkomstig [artikel 2.20](#) maatwerkvoorschriften kan stellen.

Bijlage 3

**Voorstel geluidbeleid
afdeling KHN Den Haag**

Voorstel geluidbeleid afdeling KHN Den Haag

De gemeente Den Haag bezit een aantal gebieden met veel horeca-inrichtingen en terrassen (Grote Markt, Plein, etc.).

Binnen de mogelijkheden van het Activiteitenbesluit is nagegaan of en onder welke voorwaarden de geluidnormen versoepeld kunnen worden. Daaruit komt het volgende voorstel naar voren.

- Invulling geven aan de mogelijkheid op grond van artikel 2.21 lid 2 tot het verlenen van individuele ontheffingen. De invulling (aantal ontheffingen, voorwaarden, e.d.) dient in de gemeentelijke APV plaats te vinden;
- Isoleren van woningen in concentratiegebieden van horecabedrijven, waardoor op grond van artikel 2.20 lid 1 een hoger geluidniveau op de gevel kan worden toegestaan. De voorwaarde is dat tegelijkertijd aan de binneneis van het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Het vaststellen van een hoger geluidniveau op de gevel dient door de gemeente/omgevingsdienst in een maatwerkvoorschrift vastgelegd te worden.

Daarnaast geven wij ter overweging:

- Het opzetten van de mogelijkheid voor “zelfcontrole” aan de hand van een monitoringsysteem vergelijkbaar met het Stadhuisplein Rotterdam;
- Te starten met een pilot voor één van de gebieden met veel horecabedrijven bijvoorbeeld de Grote Markt, het Plein o.d.

Uraniumweg 27
3542 AK Utrecht
Postbus 40335
3504 AC Utrecht
Tel: 030 2410218
Fax: 030 2414865

ING: NL47 INGB 00007 5431 55
Rabobank: NL41 RABO 0394 5775 66
K.v.K. Utrecht 30137041
Email: info@kupnigbv.nl
Website: www.kupnigbv.nl

landelijk
register van
gerechtelijke
deskundigen